

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Veritates Æternæ Ex Prima Hebdomade Asceseos
Jgnatianaè Petitæ**

Vogel, Matthäus

Constantiæ, 1731

Consideratio VI. De Morte Hominis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60667)

gnata est, intercedite pro me, ut proposita à me facta fideliter impleam. Et vos orate pro me, qui Juventutem vestram DEO totam consecrâstis, ut tandem vestris insistere vestigiis incipiam, neque ab illis unquam deflectam.

Consideratio VI.

De Morte Hominis.

Recitatâ oratione consuetâ, cogita te videre moribundum aliquem, voce destitutum, fractis oculis, naribus auribusque rigentibus, ore foedum in modum distracto, fronte macie extensâ, collapsis genis, porrectis brachiis, manibus pedibusque emortuis, pallente vultu & exsucco horridum: cogita præterea, te audire gemitus ejus & suspiria. Pete gratiam agnoscendi, quid sit Mors, quantique res momenti sit, ut ad eam ritè te valeas præparare.

Pars I.

Quid sit Mors, & quanti momenti sit.

Doctrina. Mole parvum, mysterio ingens verbum est, Mori, Mors. quid est mori? Mori est omnia & singula mundi hujus bona deserere; est pro omni æternitate deserere mundum, in quo vixisti; patriam, in qua natus es; urbem, in qua vixisti; domum, quam incoluisti; lectum, in quo quievisti; hortos, in quibus ambulâsti, omnia demum terræ loca. Quid est mori? Mori est dicere perpetuum vale parentibus, fratribus, sororibus, amicis, sociis illis tuis,
tan-

tantopere tibi dilectis, adeò ut nemo hominum te comitaturus sit ad æternitatem. Quid est mori? Mori est deserere omnia bona corporis, fortunæ & naturæ. Considera, quæcunque possides, aut ab aliis possidentur: cerne vestes, quibus stultè adeò superbitur; vide domos ad omnem pompam erectas; vide agros ad oculorum delectationem excultos; vide cistas auro gemmisque turgidas; vide alia in mundo omnia & dic: per mortem hæc omnia deserenda sunt. Quid est mori? Mori est deserere omnes voluptates mundi, delicias, convivias, saltus, lusus, venationes, omnia, quæ vel oculos, vel aures, vel gustum delectare possunt. Quid est mori? Mori est extremas in corpore & anima pati angustias; doloribus undique circumvallari, timoribus concuti. Mori est in arenam cum stygio hoste descendere, pugnam cum eo inire, è qua corona cœlestis, aut infernalis pœna dependet, & quidem descendere prorsus infirmum, debilem, lethali sudore perfusum, & solum quidem & cum hoste vaserrimo, nostrique interitus fœtientissimo. Quid est mori? Audi, & si priora non times, jam toto corpore contremisce. Mori est è vita ad æternitatem, è tempore ad immortalitatem, è mundo ad Cœlum aut Tartara abire. Ah quid hoc? In regionem longinquam nullo duce, nullo comite abire, ubi perpetuò aut inter dolores, aut inter gaudia vivendum! Mors janua æternitatis, mors transitus ad æternitatem est, mors finis temporis & ini-

initium æternitatis tuæ tibi est. Finis temporis est, & omnium, quæ in tempore fiunt; finis regnandi, finis superbiendi, finis epulandi, finis suo indulgendi genio, finis patiendi pro DEO & Cœlo. Finiuntur in morte dolores Lazari & paupertas; finitur etiam Epulonis luxus & felicitas. Finitur in morte martyrium Stephani, Laurentii, Sebastiani: finitur etiam Alexandri, Herodis, Sardanapali fastus, potentia, gaudium. Æternitatem omnes hi ingrediuntur, sed ô quàm disparem! Mori est æternitatem ingredi. O quanti momenti negotium! per te, ô Mors, ingrediar æternitatem aut felicem aut infelicem: per te aut Cœli aut stygis incolam: ex te, ex momento uno salus mea pendet, pendet damnatio. Momentum unum est, unde pendet æternitas! ô verba! ô tonitrua! Momentum unum est, in quo si felix fuero, ero æternum felix; si fuero miser & infelix, totâ æternitate miser, totâ æternitate permanebo infelix. O mors, unde mea tota pendet æternitas! in momento mortis, ô quantus, ut ita dicam, saltus faciendus est, aut è terris in Cœlum, aut è terris in Orcum! Ad Cœlum si enixus fuero, nihil me erit beatius, omne discrimen evasi, æternum sine metu felix ero. In Orcum si ruero, ô me millies, ô quoties exprimi non potest, miserrimum! perii! conclamata salus est, & æternum conclamata. O Mors, quid es! quanti res momenti es!

Reflexiones. I. Si mori est deserere mundum,

N

&

& omnia, quæ in mundo sunt; ergo nihil ex iis,
 quæ possides, te ad æternitatem comitabitur.
 Ita est, sic evenit aliis ante te. An novisti ex
 nomine aut facie, reges, principes, nobiles,
 divites? quid rex ex imperio suo, quid è thesau-
 ro suo dives secum asportare in orbem alterum
 potuit? nihil sanè. Nudus, inops, & pauper
 migrare coactus est. Si mori est separari ab
 omnibus; ergo nihil in hac vita perpetuò pos-
 sidetur; ergo deserenda est amicitia illa, volup-
 tas illa, illa domus & conversatio; ergo erit
 dies, quo desines otiosi, ludere, vivere, peccare.
 Quid est, quod jam maximè amas? examina te,
 & dic: Anima mea, hoc ipsum desereres: non
 fruèris re hac perpetuò: relinques eam aliis.
 Sic statutum est. Ex hoc verò quid concludis?
 si omnia terrena tibi deserenda sunt; ergo eo-
 rum amore non est offendenda DEI Majestatis
 ergo præstat, ea jam sponte deserere, si DEUS
 exigat te vocando ad statum Religiosum; ergo
 ob misera hæc, & caduca aliquantulo tempore
 possidenda non est deserenda Vocatio; ergo
 insanissimè agit, qui majorem pro brevibus
 hisce, ac pro æternis curam gerit. Quid ju-
 dicas? est Viator, Romam abit, ibi habitaturus;
 transit per urbes varias: ubique sollicitè cu-
 rat extrui nova ædificia: diu noctuque angitur
 quâ ratione ea perficiat, in illis se recreet; et
 etiam omnes sumptus impendit, adeò ut pro ha-
 bitatione Romana nec nummum servet. Nun-
 quid insanit homo iste? insanit certè; quia ratio
 tam

tam gerit curam pro loco, qui mox deserendus est, nullam pro eo, ubi semper habitandum. Tua hæc insania est, mi Studiose; non habes in vita hac habitationem, sed breve diversorium; tendis ad vitam aliam, ibi æternum habiturus: & ecce! tantum sollicitus es pro vita hac, pro commoditatibus, deliciis &c. non pro futura. Nunquid insania est? quid laborasti hactenus pro æternitate? exhibe opera. Corrige insaniam hanc.

2. Si mori est separari & deseri ab hominibus omnibus; ergo etiam à sociis tuis desereris, etiam illis, in quorum gratiam DEI præcepta violasti? ita est. Deserentne illi te? non succurrent? non protegent? quin imò deserent te: succurrere & protegere nec volent, nec poterunt. O præclara amicitia! quis ergo succurrere potest? quis protegere? ex hominibus nemo: DEUS solus potest; hinc David clamabat: *Domine ne discesseris à me; quia tribulatio mihi proxima est, & non est, qui adjuvet me.* Audis? non est, qui adjuvet. An verò succurret DEUS? sicut te colimus, sic tu nos visitas. Succurret DEUS illis, qui DEO servierunt, qui non discesserunt à DEO per peccata; qui non reliquerunt DEUM, ut homini, socio, dæmoni adhærerent: hos proteget; cæteris enim dicet, quod scriptum est terribile illud: *Surgant Dii vestri & opitulentur vobis, Surgant socii, & succurrant tibi; veniat dæmon, cui serviisti, & liberet te.* Studiose, si hac horâ moriendum esset, an DEI

opem tibi polliceri potes? an nunquam à DEO discessisti per violationem propositorum in Confessione factorum? per peccata? an non relicto templo, relictis studiis, maluisti quietem, otium, commoditatem tuam quærere? Si ita est, timeo, ne audias: surgant, & opulententur. Vis ut non discedat à te in morte DEUS? ne discedas tu ab ipso: ne eum creaturæ cujusdam amore deseras. Socios desere, non DEUM: cogita, hi me juvare non poterunt. Relicto templo, ire ad lusus; relictis studiis, ad otium, idem est ac deserere DEUM creaturæ causâ: cave, hoc facias. Aloysius moriens singulari lætitia solatio amplexus est Crucifixi effigiem; qui scilicet amavit eandem vivens, nec ab ejus amore avelli se passus est.

3. Si Mors est finis temporis & janua æternitatis, si res tanti momenti est; ergo stultissime me agit, qui rarò de ea cogitat, ad eam se non parat; quia si mors est infelix, tota æternitas est infelix. Et quæ fuit tua ad mortem felicem præparatio? hac horâ si audires illud: *Dispositio Domui tuæ, quia morieris*, quam, quæso, æternitatem expectares? quære conscientiam tuam Religiosus fuit, qui omnia à se fieri ajebat, DEUM in morte haberet propitium. Sapienter ille & bene: stultè tu & male, si secus egeris. O cæcitas tua! pro re corporis minima quantum laboras! & pro momento ultimo quid Posthac labores scholasticos, exercitia pietatis & quidquid tibi molestum accidit, omnia eo fac-

lætus perage ad DEI gloriam, ut DEum in morte propitium habeas; ut felix habeas momentum illud, è quo tota pendet æternitas.

Affectus. Jesu Christe, pro me Crucifixe, ô quanta mea fuit cæcitas! nesciebam, quid esset Mori. O quam stultè egi, quòd bona illa misera, quæ certò cogar in morte deserere, etiam cum tui offensa quæssiverim! quàm impiè egi plus quærendo amicitiam hominum, ac tuam ipsius; cùm tamen succurrere illi in extrema mea necessitate non possint, possis verò tu solus & unicus. Meritus sum, ut mihi aliquando dicas: surgant Dii tui, & opitulentur tibi. Hoc si fieret, ô Jesu, quo deveniret Anima mea? actum esset de ea. Hinc ad te jam convertor, unum hoc inclamo: Jesu ne me deseras! Domine, ne discesseris à me! detestor impudentiam meam, quâ te deserto, miseris hominibus adhæsi. Ad te revertor: Domine, ne discesseris à me; quia tribulatio mihi proxima est, & non est, qui adjuvet me. Ne discesseris, quando adeunda est lucta ultima, è qua æterna salus & damnatio pendet: ne discesseris in momento illo, è quo tota pendet æternitas. Imprime animo meo firmam mortis memoriam, ut plus pro momento ultimo laborem.

Proposita. Ex hac hora enim, ô mi Jesu, ad mortem me præparare seriò conabor. I. Quia omnia mihi certò sunt deserenda, non prosequar ista amore inordinato, qui me ad offensam DEI instiget; quin si me ad statum Religiosum

sum vocare dignatus fueris, læto animo omnibus renuntiabo, nec terrenorum amor a Vocatione me impediet. 2. Magis ero sollicitus pro vita futura & habitatione perpetua; plus pro æternitate laborabo per majorem in studiis diligentiam, & observationem exercitiorum pietatis. 3. Socios perversos omni studio fugiam; neque ullius hominis gratiâ à DEO discedam; quia tu solus, mi Jesu, mihi in morte poteris succurrere, non socius, non homo. Ab homine impio, à socio discedam, hunc deseram, non deseram DEum te meum per fugam è templo, quasi nautearem consortium tuum; non deseram per omissionem precum, aut S. Communionis, Confessionis & aliorum exercitiorum Pietatis; non deseram per peccatum mortale ullum. Moriar potius, quam sic te deseram. Quia Mors res tanti momenti est; quia è momento illo terribili dependet salus mea, omni studio me ad illud præparabo; res enim mea mea salus agitur: velut sollicitus miles ante pugnam arma mihi parabo: omnia agam, ut DEum in morte propitium habeam: fugiam socios perversos, ut DEum in morte propitium habeam; fugiam illicitas recreationes, sermones inhonestos, mortificabo linguam meam, & membra alia; constans ero in pietate & studiis, ut DEum in terribili illo momento propitium habeam.

Petitio. Tu Domine Jesu Christe, qui dignus es, ut te facis cuncta prodesse, da cordi meo inviolabilem tuæ charitatis affectum, ut delecteris.

deria de tua miseratione concepta, nullâ possint tentatione turbari; da gratiam exequendi proposita ista, ut te in morte propitium habeam.

Pars II.

An, quando, ubi, quoties moriendum?

Doctrina. An moriendum sit, habes ex illo Pauli: *Statutum est hominibus semel mori*; quibus etiam verbis partes reliquæ continentur, quas jam proponam. Moriendum ergo est. Sic statuit DEUS lege immutabili. Moriendum est hominibus. Quisquis homo nascitur, ei moriendum est. Non excipiuntur lege hac reges & principes, non nobiles & divites, non fortes & strenui, non senes, non juvenes: excipitur nemo. Moriendum est. Ubi Salomon cum omni sapientia sua? ubi Samson & fortitudo ejus? ubi Absalon & pulchritudo ejus? ubi Assuerus & potentia ejus? ubi tot hominum millia? ubi tot Studiosi? mortui sunt. Vita tantum commodata est homini, non donata. Mors certa est. Nec species & decor, nec vires & robur, nec ætas, nec dotes ullæ aliæ te defendent. Moriendum est. Erit dies, ejus vespere non videbis. Erit nox, cujus finem non videbis. Erit actio aliqua ultima, v. g. Confessio ultima, Communio ultima, quam non sequetur alia. Moriendum est Tibi; quia homo es. Statutum est.

Sed quando? ubi? quomodo? Res incerta est. Incertum est 1. Quomodo moriturus sis;

an morte subitanâ , an tardâ & præcedente diurnâ corporis infirmitate. 2. An morte felici an infelici. Mors felix terminus laborum est, quietis & felicitatis initium. Talem habuit S. Aloysius, S. Casimirus & alii. Mors infelix initium dolorum est. Misella anima, quò ibis? suspirabat moriens quidam juvenis. Qualis te Mors expectat? morieris; an morte felici, an infelici? res incerta est, 3. Incertum est, quando moriturus sis. Aderit mors certa; sed an in ætate virili? an in juventute adhuc? an hoc, an sequente anno, aut mense? ignoramus ista. Illud scimus, dum minimè cogitatur de morte, hæc ipsa adest. *Quâ horâ non putatis, filius hominis veniet.* Hoc scimus, juvenum partem maximam mori, antequam ætatem virilem attingat. Hoc scimus, in pœnam scelerum à juvenibus admissorum sæpe vitam ipsam abbreviari. Anastasius Imperator has audiit in somno voces: ecce in scelerum tuorum pœnam quatuordecim vitæ annos deleo. Hoc certè & adolescentum plurimis evenire credam. Hoc pariter scimus, rapi plerosque improvise. P. Colnagus S. J. Studioso cuidam florido & alacri vaticinatus legitur in has voces: dum maximè felicem te credes, morieris. Contigit, ut pater Studiosus hujus admodum dives fatali morbo corripere tur, iamque jaceret depositus. Sarcophagum jam parabat filius, & hæreditatis amplæ adeunda spe exultabat. Cùm ecce convalescit Pater ægrotare incipit Studiosus noster, paulò post

& moritur. Ita fidem vaticinio fecit. Dum maximè felicem te credes; dum maximè securus, quos nescio annos, quantòsque honores polliceris tibi, morieris. An non vidisti ipse plures, qui in ætate prima à tuo fortassis etiam latere abrepti sunt, dum nil minùs ac mortem cogitabant? Moriendum est, horâ, quâ non putatur.

Moriendum est. Sed ubi? quo in loco? an in schola? an in templo? an in lecto? an in occasione illa? in caupona? in consortio illo? Novit hoc, qui novit omnia, DEUS solus. Hoc scimus, mortuos esse alios repente in schola, domi alios, alios in loco, in quo minimè vellent alios in loco, quem accedere sine scelere non poterant. Cogita Studiosum illum, qui modestiæ oblitus aquas intravit, se cum aliis proterve recreaturus balneando: jam submergendus B. Virginis opem inclamabat; sed ab hac rejectus, eò quòd contra modestiæ leges se denudasset, miserè periit. Cogita illum, qui conclave suum intravit, consueto impuritatis nefandæ scelere se delectaturus; sed dæmonem ibidem reperit, qui arreptum miserum, fasciâ è tibiis soluta, è trabe cubiculi suspendit, guttur infelici elisit. Cogita alium, cui ex caupona de nocte domum redeunti pariter stygius carnifex fauces elisit; animam morte miserrimâ rapuit. Cogita alium, qui primæ cogitationi impuræ cum delectatione in lecto habitæ immortuus, è quiete, quam in lecto quæsit, ad dolores raptus

N s

est

est sempiternos. Cogita illum, qui apparetur Socio suo hæc agebat: eadem horâ, quâ in caupona eramus, accusati coram DEO sumus, & ab hoc Inferis adjudicati. Cogita Studiosos illos tres, qui foliorum pictorum lusu diu se contra ac licuit, delectantes, domo ventorum exortorum furore eversâ, obruti miserè perierunt. Cogita plures alios, de quibus Annua nostræ memorant variis in locis mortuos, quæ, ut dixi, accedere sine scelere non poterant. Ubi tu, & quo in loco morieris?

Moriendum est: quæro rursus, quomodo, aut ubi? quo in statu? an in statu peccati, an in statu gratiæ? Hoc, hoc omnium maxime terrificum est: cætera enim parùm nocent, aut profunt; moriar quocunque loco, aut tempore, modò in gratia moriar, sat bene moriar. Nulum momentum temporis est, quo mori non possim; quo verò moriturus sim, ignoro. Potest fieri eo momento, quo peccare incipio, adeoque mori in peccato possim. Mori potest mi Studiose, in illa impuritate, in illo lusu nefando, in illa consuetudine: verbo, in peccato. Sic mortuos esse innumeros constat. Onan filius Judæ terribili DEI judicio, eo ipso momento obiit, quo rem detestabilem, puritati contrariam, facere cœperat. Balthasar Rex eadem nocte moritur, quam recreationi totam cum die dare impius cogitaverat; eadem nocte impœnitens in peccato obit. Socius Landelini, postea sancti, in ipso momento, quo fur-

turus

turus scalas conscenderat, exanimis corruit.
 Alius in amplexu puellæ, quam insano amore
 concupiverat; alius in ipso domûs nefandæ a-
 ditu; alius in osculo aut tactu impuro animam
 æternum infelicem emisit. Abundant historiæ
 omnes tragicis ejusmodi exemplis. Quo tu in
 statu morieris?

Restat, ut & quoties moriendum sit, videa-
 mus. *Statutum est semel mori.* Res certa est;
 semel tantum morimur. Atque hoc ipsum ter-
 rorem auget. Si mori contingeret sæpius, res
 adeò terribilis non esset mori; quia quod in
 morte prima erratum est, in secunda posset
 corrigi. Sed ubi una tantum Mors est, errori
 corrigendo locus non datur. Morimur semel
 tantum: hac vice si bene morimur, æternum
 bene est nobis; hac vice si malè morimur, æter-
 num malè est nobis. Errorem in Morte admis-
 sum tota æternitas corrigere non potest. Pictor
 quidam, aut artifex alius si in conficiendo o-
 pere suo erravit, corrigere errorem aut in illo
 ipso, aut novo postea opere potest; non ita in
 Morte. Lamachus Centurio militi cuidam e-
 mendationem pollicenti ajebat: in bello non li-
 cet bis errare. Dicam veriùs: in Morte non
 licet bis errare. Semel si malè morieris, perpetuò
 actum est. Nimirum unum momentum est, ex
 quo tota pendet æternitas. O terribilis Veritas!
 O momentum terribile!

Reflexiones. I. Si moriendum tibi certò est;
 ergo ut jam insinuavi, actio aliqua erit ultima.

Quid

Quid concludis? hoc, quod S. Aloysius. Vivite quotidie morituri: hoc est, vivendum est, quovis die, tanquam ille dies ultimus foret vitæ nostræ: quævis actio tam accuratè & piè obeunda est, ac si esset ultima. Hoc age. Confessionem quamlibet & S. Communionem præsertim eâ devotione perage, ac si esset ultima. Fatere, si scires hanc Confessionem, quam proximè perages, certò fore ultimam, an taceres peccatum illud? an tam levem diligentiam adhiberes in examinanda conscientia, aut dolore eliciendo? ergo nec jam hoc audeas. Religiosum illum imitare, qui monitus, ut accuratam Confessionem perageret, eò quòd ob morbi gravitatem videretur fore ultima, reposuit, se pluribus jam annis singulas Confessiones peregisse, ac si statim illis factis esset moriendum. O quo gaudio moritur, qui sic vixit!

2. Incertum est, an morte subitâ an taratâ moriturus sis; incertum pariter, quo tempore, an in ætate sera, an primâ adhuc. Quid concludis? ergo fieri potest, ut moriar subito, in ætate adhuc ista; antequam agam poenitentiam veram, & verè ad DEUM convertar; ergo nihil differendum est, quod pro felici morte mihi necessarium video; cum obrui improvise possim, ante tempus illud, quod mihi temerarius polliceor. Ergo omni tempore sic vivendum est, ac si mors esset in januis, ut loquitur S. Bern. Potes mori in juventute; ergo hanc DEO consecra. Si enim in hac mori contingeret

geret, quàm, quæso, misero loco fores! cum omnem pietatem, & seriam de salute cogitationem tantum in annos futuros differas. O quibus lacrymis tuam hanc pro morte felici incuriam defleres! De juvene quodam Cæsarius refert, qui contra ac sperabat, in ætatis flore abreptus, paulò ante mortem sic Condiscipulos suos alloquebatur: O me miserum! ah quid egi, quòd annos meos floridos vanitati totos & mundo consecraverim? Rapior jam ad æternitatem, dum nihil adhuc pro DEO & anima mea laboravi. Videte hoc, ô socii mei, & in meo periculo vestrum declinate. Pares erunt tui gemitus, credo, si in juventute adhuc mors adventura sit. Ergo jam Pietatem seriò sectare. Non pœnitebit, mihi crede, si in juventute terrore mortis impulsus Pietatem seriò secteris, nec tamen in juventute, sed ætate senili mori contingat. Neminem pœnituit in juventute DEO serviisse, neglexisse verò innumeros pœnituit. Cape ergo documentum hoc tantò majore curâ, quantò magis Dæmon spe vitæ longioris deceptos juvenes à virtutis studio avertere laborat. Ne imiteris eos, qui seriam vitæ emendationem in annos futuros differunt, sic semet consolantes: faciam hoc aliquando: ubi statum meum elegero &c. spes ista & repromissio pessima innumeros perdidit.

3. Morieris, sed nescis an morte felici, an infelici; optas mori felici; ergo vive vitam, quam sequitur mors felix. Res nimum certa est.

est. Mors vitæ respondet : qualis vita, finis
 ita. Ausus est S. Pater quidam dicere, vix
 de centum millibus, quorum mala semper fuit
 vita, moriturum vel unicum bene esse. Vi-
 vens plerumque in peccato, morietur in pec-
 cato. Quam tibi mortem ominaris? vide,
 qualis sit vita. Si pergis in illa consuetudine
 turpi, certò morieris in ea. Vis mori cum
 Aloysio morte felici? vive cum illo vitam
 piam. Extraordinaria & prodigiosa requiritur
 DEI gratia, ut ille moriatur bene, qui vixit male.
 Hanc si tibi polliceri possis, non est, quòd a
 peccato te absterream. Sed vide, quid agas.

4. Morieris, sed non constat, ubi & quo in
 loco? hoc certum est, mori in quovis loco
 potes. Quid inferis? S. Bernardus hoc intulit:
Quomodo ergo vivere audes, ubi mori non audes?
 qua ratione vivere audes in loco illo, in quo
 mori formidas? Cave, vivas ibi, ubi mori
 metuis. Times mori in caupona, in aqua, in
 consortio illo &c. ergo & ne accedas loca ista
 neque in istis morari in peccato audeas. Ade-
 lescens quidam prudenter ajebat: timeo mori
 in sæculo; hinc & vivere in illo deinceps nolo.
 Dixit, & deserto sæculo Religionem petiit.
 sanctiorem ibi vitam victurus. Tu vide, quid
 in hac re sentiendum tibi & concludendum sit.
 Fatere, an cum gaudio & solatio mori te posse
 credis in sæculo? quære conscientiam tuam.
 Si minùs credis, quomodo vivere cogitas in eo?
 cur mundanis vanitatibus inescatus Religionem
 quò

quò te non obscure vocari intellexisti, horres?
 Quomodo vivere audes, ubi mori non audes?

5. Nescis, quo in statu moriturus sis, an in peccato, an in gratia. Quid inferis? Christus ait: *Estote parati; quia quâ horâ non putatis, filius hominis veniet*: id est, quia nescis, an in peccato, an alio in statu moriturus sis, esto paratus. Dixi autem: vitæ mors respondet. In peccato si vivis, morieris in peccato. Accedat jam documentum Christi: *Estoparatus*. Paratio ad Mortem alia proxima, alia remota est. Remota in hoc consistit, nihil ut agas, quod malè tibi cedat, si in eo mori contingeret; ne pecces graviter, aut si per infirmitatem lapsus sis, ne in eo persistas, sed ocyus ad pœnitentiam festines. Proxima est, conscientia rationes ita disponere, ut quietem ei perfectam concilies; quod per generalem de tota vita Confessionem fieri facillimè potest; dein per particulares accuratè & solite factas. Utramque adhibe, ut DEum in morte propitium habeas.

6. Si semel morimur, & ex una hac morte salus æterna aut damnatio dependet, quid aliud denuo inferamus, ac: *Estote parati*? Sollicitudo pro momento mortis requiritur maxima. Miles iturus ad bellum, ante pugnam se parat; in tractandis armis se exercet. Idem tu age. Sit princeps captivus, cui ea ponatur conditio, ut si die statuto sagittam ad destinatum centrum feliciter emiserit, coronam recipiat & sceptrum; si minus feliciter, in vinculis permaneat, aut etiam

MOR-

mortem subeat probrosissimam. Te consolo, quid aget princeps ille, ut sagittam feliciter emit-
tat? an non omne temporis adhuc reliqui mo-
mentum impendet, ut artem addiscat bene &
feliciter sagittam emittendi? ita certe. Insanus
foret, si hoc ad diem ultimam differret, nec
tractare sagittas disceret. Tibi applica, & om-
ne totius vitæ tempus ita impende, ut feliciter
mori possis. Assuesce armis illis, quibus in mor-
te uti desideras. Arma illa Actus virtutum ear-
rum sunt, quas elicere tenetur moribundus,
nempe Fidei, Spei, Charitatis &c. Harum usum
tibi facilem & quotidianum habe: omnia age,
ut DEum in morte habeas propitium.

Affectus. O Juste & misericors DEus, ergo
moriendum est? ergo veniet dies & hora, qua
& ego ire cogar ad æternitatem? ô hora terribi-
lis! ô momentum terribile! Moriendum est. Ac-
cepto legem tuam, Domine: meritis sum; mori-
riar. Sed tempus nescio, locum & statum ne-
scio. O mi DEus, quando? ubi? quomodo
moriar? an in peccato illo, quod tamdiu in con-
fessione tacui, aut necdum emendare laboravi?
Prohibeat hoc à me infortunium Bonitas tua
quæ me servavit hætenus, ne perirem. Sed quæ
agam, ne posthac infeliciter moriar? dicis mihi
Estote parati. Domine, obsequar tibi. Hæte-
nus, fateor, nullam pro tanto negotio curam
adhibui: certò moriturus fuisset infelix, si non
me ad tempus hoc usque servasses. Posthac vero
majorem pro tanto negotio curam adhibebo
omnia agam, ut bene moriar.

Pro-

Proposita. Præcipuè observabo sequentia.

1. Quia omnis actio mea potest esse ultima, omnem agam velut ultimam; maximè S. Confessionem & Communionem tantâ reverentiâ & curâ suscipiam, quantâ susciperem, si certò mihi constaret, me statim ad æternitatem avocandum. Ita etiam, dum diem aut mensem inchoabo, hoc me modo ad fervorem excitabo: fortè hic dies aut mensis est ultimus vitæ meæ; ergo cum omni fervore & devotione exigam.

2. Ne spe vitæ longioris deceptus miserè moriar, hoc tempore DEO serviam, per fugam peccati, & exercitia Pietatis. 3. Quia morte repentinâ mori possum, adeoque in peccato, non peccabo graviter, aut si peccare continget, mox per contritionem vesperi, & dein per Confessionem expiabo conscientiam. 4. Non accedam locum, in quo mori timerem; hinc etiam sæculum libens deseram, si tu, mi DEUS, me evocare digneris; quia in eo mori formido.

5. Rationes conscientia per Confessionem generalem quietas faciam. 6. Curabo semper esse in gratia DEI, ut etiam in hac moriar; hinc & Confessionem diu non differam. 7. Assuescam indies actibus Fidei, Spei, Charitatis, ut in morte tantò faciliùs eos elicere valeam.

Petitio. Hæc sunt, ô Jesu, quæ cum gratia tua propono. Tu qui non vis mortem peccatoris, assiste mihi, sic ut vivam, ne infelix moriar. *Anima Christi sanctifica me &c.* Maximè repete illud: *In hora mortis mea voca me!*

O

Pars

Pars III.

Quæ sit Mors Piorum, quæ Impiorum?

Doctrina. Duplex mors est, uti duplex est vita; una Piorum, Impiorum altera. Utramque expendemus. De morte Impiorum Scriptura sic: *Mors peccatorum pessima*. Pessima dicitur tum ratione terroris, quo peccator moriens undique angitur; tum ratione æternæ damnationis, quæ mortem illam sequitur. Terrorem quod attinet, tria sunt, unde eum enasci certum est; præterita scilicet, præsentia & futura. Præterita si secum cogitat peccator moriens, obversatur menti ejus. 1. quidquid in mundo possedit. Ecce, sic secum moriens ille, ecce possedi opes, honores, voluptates; frui sum libertate meâ, adhæsi sociis pro libitu; in omnibus ea tantum quæsi, quæ arridebant genio; jam vale his omnibus dicendum est: vix primis labiis mundi voluptates degustare cœpi, & jam deserere cogor. *Siccine separas amara mors?* 2. Obversatur memoria neglecti temporis & occasionis multiplicis. Tot pretiosi dies & anni, quos pro salute mea mihi largitus est DEUS, ubi sunt? ubi dies vitæ meæ? quæ abierunt tot occasiones bene vivendi? quam pauca bona opera feci! quam negligenter DEO servivi! quoties Pietatis exercitia neglexi! O divinæ inspirationes quoties me à vita impia avocâstis! quoties ad pœnitentiam incitâstis!

ô uti-

Ô utinam obtemperâssem vobis! utinam, Ô
 utinam obsecutus fuisssem! Ô utinam tot horas,
 dies & menses melius impendisssem! ast eheu!
 abiit tempus vitæ meæ, & jam *Tempus non erit
 amplius.* O dolor! Ô utinam ex tot annis vitæ
 meæ saltem unum DEO consecrâssem! 3. Ob-
 versantur peccata omnia & singula, quæ toto
 vitæ tempore admisi. O Studiosè mi! quantum
 hic te aspectus conturbabit! videbuntur à te
 omnes cogitationes pravæ, omnia opera im-
 pia & verba, omnia mendacia, omnes joci
 illiberales & impudici; tot omissiones piorum
 operum, tot irreverentiæ in templo, tot sub-
 oratione distractiones, lusus illiciti, Sacramenta
 neglecta aut sacrilegè suscepta, peccata in Con-
 fessione non manifestata; verbo, scelera om-
 nia & singula, quæ tibi dicent: tu fecisti nos:
 opera tua sumus: te comitabimur. Quò plu-
 ra sunt peccata, eò major erit & terror. Fuere,
 quos unum Veniale immuni terrore obruit; ah
 quid mortale, & non unum quidem, aget? quo
 terrore miserum percellet? peccatum enim in il-
 lo articulo temporis longè aliud apparet, ac mo-
 dò: jam rideretur sæpe, sed erit tempus, quo im-
 manitatem suam exeret. Trabs quamdiu in a-
 qua est, quàm gravis & ponderosa sit, non sci-
 tur; scitur, si ad littus educitur: ita peccati gra-
 vitas tum modò agnoscitur, quando ad littus
 æternitatis appellitur. Causa verò terroris hu-
 jus est; quia moriens certus quidem est de pec-
 catorum perpetracione, incertus verò de re-

missione. Nescit enim, utrùm amore, an odio dignus sit. Hæc de præteritis.

Præsentia non minorem moribundo terrorem incutiunt. En jaceo hîc (sic secum cogitat) desertus ab omnibus : desertus à gaudiolis illis, quibus ut fruerer, DEum offendi, NB. Vocationem neglexi : desertus à sociis & amicis meis, in quorum gratiam DEI mandata violavi : jaceo inter gravissimos corporis animique dolores, nec hominem habeo, qui opem ferat. Circumdederunt me dolores mortis, qui orationem omnem impediunt, quin & ejus naufragam mihi creant : jaceo eheu ! circumdatus ab hostibus Tartareis, qui assiduè mea mihi peccata obiiciunt, spem veniæ minuunt, ad desperationem incitant. Hîc, mi Studiose, siste, & cogita, quàm terrificam tibi in morte futura sit hostis non unius stygii præsentia. *O anima mea, agebat S. Bern. quis erit ille pavor, cùm dimissis omnibus sola ingrediens regionem penitus incognitam occurrant tibi catervatim teterrima monstra videbis ?* quis erit pavor tuus, Studiose ? quando circumdabunt te inimici tui, & coangustabunt te undique ; quando tempus perditum, neglectas bene vivendi occasiones, peccata tua omnia tibi obiicient ? Studiosus fuit, cui dæmon obicit absentias è coetu Mariano & scholis, Sacramenta neglecta, preces omissas, cauponas frequentatas, pigritiam in studiis & similia, eumque ad desperationem fermè adduxit. Tibi an non eadem & plura poterit obiicere ? & quod terro-

terrore tuo? quo periculo? Sanctus erat Studio-
sus ille, qui mirum ob leves etiam noxas à dæ-
mone territus, deinde fassus est: salus mea fuit
in angusto. Magna, magna est dæmonum vis,
exclamabat S. Elzearius. Fuere profectò plu-
res, quos dæmon in momento illo terribili vicit,
ad desperationem inductos dejecit ad Tartara.
Tibi quid fiet? quid fieri potest?

Accedit terror novus, quem memoria futu-
rorum excitat. Atque hic omnium maximus
est. Migrandum est mihi, cogitat moriens,
in æternitatem; & nescio, quam? an felicem, an
infelicem? migrandum est sine duce, sine socio:
reddenda ratio de tota vita: accipienda est sen-
tentia pro tota æternitate: comparandum est
coram justissimo Judice, quem innumeris vici-
bus offendi. O quam acerba memoria! Misel-
la anima quò ibis? suspirabat ille: quò ibis? Stu-
diose, quò ibis? quæ tua erit æternitas? Mili-
tem cogita, qui sub patibulo ludere jubetur,
aut vitam aut mortem è lusu capturus. Quo
ille terrore, quâ palpitatione manum extendit,
licet cæteròquin audax & impudens? novit e-
nim ex jactu uno salutem suam pendere aut
mortem. Tibi applica. O quo terrore mo-
mentum illud ultimum expectabis, è quo æter-
nam aut miseriam aut felicitatem pendere nôsti?

Habes multiplicem terroris causam in morien-
te impio; hanc uti & alias è sequentibus brevif-
simis historiis colliges magis & perspicies. I.
Cæsarius de Juvene refert, qui moriens sic in-

gemuit: ô mi DEUS! quare neglexi? quare tot
 annos tepori & otio dedi? Ecce angit morien-
 tem memoria neglecti servitii divini in juven-
 tute. Ergo memento Creatoris tui in diebus
 juventutis tuæ. 2. Cornelius refert, Virum ali-
 quem morti proximum sic gemuisse: heu me
 cur tantum pro terrenis, pro uxore & liberis
 nihil pro me ipso laboravi? quid prodest labor
 ille? Ecce angit morientem omnis labor, qui
 Cœlum non spectavit. Ergo unum Cœlum
 unam salutem specta. 3. Juvenis miserè ad im-
 pura flagitia seductus, jamjam moriturus horren-
 dum clamabat: vœ illi, vœ illi, à quo seductus
 sum! Ecce angit morientem, si obsecutus fuerit
 sociis impiis. Ergo fuge consortia eorum, ne
 que te seduci patiaris. 4. Berengarius moriens
 Heu me, agebat, comparendum mihi hac hora
 coram iudice est! peccata mea quod attine-
 spero veniam, quia ex animo egi pœnitentiam
 at quod concernit peccata, quorum causa facta
 per doctrinam & vitam meam impiam, vehementer
 timeo. Ecce angit morientem memoriam
 seductionis factæ verbo aut exemplo; & hæc
 hæc est prorsus horrida, cogitare: seduxi
 nam hanc docendo illicita, impura &c. &c.
 fortè damnata est, aut damnabitur: mihi pro-
 pterea danda est ratio! ô mors quam amara
 talia cogitanti! Ergo cave à seductione in
 etiam levissima. 5. Caroli V. Secretarius de-
 bat, quòd multa chartæ volumina ad obsequium
 regis sui scribendo impleverit, ne vel foliis
 vera

verò pro seria Confessione. Ecce angit negligentia in examinanda conscientia, in Confessione! hanc igitur emenda. 6. Religioso una hora somno otiose traducta mirum in morte horrorem incussit. Quid otium multorum mensium & annorum in animo Studiosi efficiet? fuge igitur otium, & studiis animum affige. 7. Juvenis jam agoni proximus linguam suam exrens, & digito demonstrans dicebat: ista lingua pessima me damnavit: occurrebant ei sermones, quos sæpe effutiit, liberi, & impuri. Terrebunt & te, nisi frænum petulanti linguæ adhibeas. 8. Alius jam jam agonizans post horrendos ejulatus: actum, actum est de me, vociferabatur; Vocanti DEO obsecutus non sum! ah quid egi? jam obversatur mihi illud terribile: Vocavi & renuistis, in interitu vestro ridebo. Ecce angit, DEum vocantem contempsisse. Vocat jam DEus ad emendationem peccati hujus, vocat te e sæculo; tu verò vel dulcedine peccati, vel sæculi illecebris deceptus, frivolis nixus rationibus DEO vocanti non obsequeris. O quis terror, quis horror te morientem percellet? cave! cave! non irridetur DEus! Alia taceo; satis colliges ex his, quam verum sit illud: Mors peccatorum pessima. Veniamus ad mortem Piorum. *Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus*, ait scriptura. Mori cum Sanctis ô res quam dulcis! quam jucunda! quam omni plena solatio! Lege vitas Sanctorum, & vide, quas inter delicias mortui sint. Cogita, quoties

aut Angelus Custos, aut B. Virgo, aut ipse Dominus morienti iusto apparere, eum consolari, ad fiduciam excitare dignatus fuerit. Adest DEus iustus suis, contra tentationes roborat, terrores abigit, spem beatæ æternitatis eorum animo ingerit; & quid mirum, si pleni solatio moriantur? Cogitant: en hoc momento omniber periculo ad DEum meum evolabo, perpetuò felix, perpetuò DEI mei visione fruitor. Solatur morientem ejusmodi, idem, quod Impium turbat, nempe melior præteritorum, præsentium, & futurorum memoria; quæ tibi singula expendenda relinquo. Particularia quædam afferam, è quibus solatium hauserunt morientes. 1. Anonymus quidam Studiosus Matrem, quam sibi moribundo tristem astare vidit, his verbis consolatus legitur: DEum lauda da ô Mater, cujus beneficio innocentiam conservavi; & hinc lætus morior. Servata innocentia solatio est, uti peccatis inquinata terroretur. Serva innocentiam, aut si amissa est, penitentiam age; & solatium tibi polliceor pro hora ultima. 2. Justus Lipsius quæsitus, quid futurum morituro crederet fore solatio, reposuit: hoc quòd Sodalis fuerim Magnæ Virginis, & omnes ejus partes implere laboraverim. Memoria cultus Mariani non potest non esse solatio in hora ultima. Clientis Mariæ nullus æternum perit. Non deserit Maria clientem in vita, in morte non potest non ei succurrere. Mariam cole, sed cultu sincero & constanti. 3. Berchmannus

mannus adolescens devotissimus, moriens tenerrimè amplexus fuit Effigiem Crucifixi, Rosarium, & libellum Regularum, dicens: hæc tria mihi sunt Charissima; cum his libenter moriar. Libenter moritur, qui has sui amoris tesseras exhibere potest. Retuli suprâ, Studiosos tres lusu foliorum pictorum intentos à domo obrutos periisse; inventi sunt postea exanimés, manu tenentes folia picta. Te quæro, an posteriore, an priore modo mori eligis? Quod amas & tractas in vita, amabis & in morte. 4. P. Nicolaus Lancicius S. J. ajebat: Lætus morior, quia omnia ad DEum direxi. Dirige ad DEI gloriam omnes actiones tuas, si vis gaudere in morte. 5. Pambo Monachus moriens: Lætus, ajebat, ex hac vita abeo; quia nullum mihi verbum excidisse scio, cujus me pœniteat. Ecce à custodia linguæ solatium habuit. Tu si recordaberis detractionum, mendaciorum, sermonum indecentium, an simile speras solatium? 6. Monialis quædam moribunda, ô felices horæ, exclamabat, quas DEO meo consecravi! Ecce horæ, quæ DEO consecrantur per preces & studia, illæ recreant moribundum; non illæ, quæ dantur otio, circumvagationibus otiosis, lusu, somno superfluo, tepori &c. An legisti aliquem, quem recreaverint in morte, lusu aut otio perditos menses & anni? an legisti, quem pœnituerit temporis DEO & studiis dati? intelligis, quid velim. 7. S. Aloysius læto animo moritur; quia nunquam graviter DEum

O s

offen-

offendit, castitatem orationis & mortificationis ope servavit illaenam. O Studiose, hoc demum est verum & genuinum solatium morientis. Haberesne hoc, si jam moriendum esset? an nunquam gravi peccato DEum offendisti? an peccata omnia rite expiasti? an illaesa est castitas tua? an susceptis sponte mortificationibus DEum placare quaeris? Felicem te, si ista agas. Sistamus hic, plura è vitis Sanctorum hauries.

Reflexiones. 1. Si pessima est Mors peccatorum, pretiosa verò & laeta justorum; ergo vivendum est cum justis, ut cum justis morte pretiosa moriamur. Fugienda universim illa, quæ terrent moribundum; eligenda illa, quæ consolantur.

2. Si moribundos adeò affligit triplex illa memoria præteritorum, præsentium & futurorum; ergo & te aliquando affliget, si jam non prævertas. Quid enim, si recordaberis tot horarum somno, lusu, otio perditarum; si inobedientiæ, libertatis, lasciviæ; si aliorum peccatorum, an solatium hauries? Miculæ panis non satis sollicitè collectæ immanem Religioso cuidam incussere terrorem; quantum tibi tot peccata incutient, tot peccata linguarum, oculorum, pedum, manuum, corporis & animæ? quò te tunc, quaeso, convertes? an etiam tum leve videbitur otium? an levis illa in studiis negligentia? an levis tot horarum jactura? an leve consortium illud pravum & c? Timeo ne aliud planè sit judicium tuum id temporis. In morte nimirum aperientur oculi mentis qua-

quando clauduntur oculi corporis. Aliter de peccato, aliter de rebus omnibus jubicabis moriens, ac jam. O quam parva, quam indigna prudentis hominis amore apparebit tibi voluptas illa, quam in peccato illo quærivisti! quam miseræ apparebunt mundi illecebræ, quæ à Religioso statu te absterruerunt! quam grandis DEI offensa tibi videbitur, quam jam contemnis! rides jam aliquas consuetudines pravas, velut leve quid essent: erit, erit, cum aliud feres judicium; aliud de negligentia, aliud de inobedientia, aliud de irreverentiis in templo, aliud de quovis peccato! Hoc judicium jam sequere, teste enim scripturâ, mortis judicium bonum est: cogita sæpius: si jam moriendum mihi esset, quid me terreret maximè? quid maximè optarem omisisse? quid optarem fecisse? Hoc age, & morieris morte felici; si nimirum opere jam impleas, quod tum temporis optabis egisse; si fugias, quod optabis fugisse.

3. Dæmon in hora mortis erit, qui te maximè anget, & ad desperationem inducere laborabit; ergo imprudentissimè facis, si ei jam obedias; si relicto etiam DEO, ei servias. Agnosce præterea hostis vafritiem. Jam peccata velut levia tibi proponit; aliquando proponet ut gravissima: jam voluptatem propinat; aliquando terrore immani percellet; jam ad servitium suum te invitat; aliquando hoc ipsum tibi exprobrabit. O te insanum, si vel ad momentum ei servias! Exclama, quâ potes voce: abrenun-
cio

cio tibi, Sathana, & adhæreo tibi Christe.
 Cave etiam, admittas ea, quæ tibi moribundo
 nolles à dæmone obiici. Provide etiam tibi
 de sanctis Patronis, qui contra Dæmonis in-
 sidias te aliquando protegant. Tales sunt S.
 Angelus Custos, S. Ioseph, S. Michael, S.
 Barbara, Sancti Patroni menstrui; & ante
 omnes morientium Patrona B. Virgo Maria.
 Horum favorem constanti devotione concilia-
 hos pro momento supremo invoca. 4 Audi-
 sti supra, cavenda esse illa universim, quæ
 mortem reddunt terribilem, eligenda verò illa,
 quæ suavem reddunt. Relege singula superius
 notata, maximè in memoratis exemplis vide,
 quid alios terruerit, alios solatio affecerit; &
 statue tibi primorum fugam, secundorum imi-
 tationem. Fateor, ingrata jam accidunt aliqua,
 quæ morienti solatio sunt: sic v. g. mortifica-
 tione voluntariâ expiare peccata, horas om-
 nes bene impendere, fugere consortia impia,
 jam grave est, sed respiciendus est finis; respi-
 ciendum est solatium, quod in morte res ejus-
 modi nobis afferent. Mori bene qui cupit,
 vincere in his rebus se omni momento de-
 bet. Sine quotidiana sui victoria non habe-
 tur mors beata.

Ex omnibus de Morte dictis clarè agnoscitur
 quàm grande negotium, quàmque periculosum
 sit Mori. Igitur cura habenda est maxima, ut
 bene moriamur. Habe hoc documentorum
 omnium compendium. Fac ea, quæ moriens factu
 fuisse

fuisse voles: fuge ea, quæ moriens fugisse voles.
Tu jam vide, quid fecisse, quid fugisse optares,
hoc si momento moriendum esset.

Affectus. O Domine vitæ & mortis! in manu
tua vita mea & mors est. O quantum expavescō,
si recorder horæ meæ ultimæ! Moriendum est!
deserar ab omnibus: desertus ibo in domum æ-
ternitatis: impugnabor moriens ab hostibus &
coangustabor undique. O DEUS meus! quid
me miserrimo fiet, si me deseras? Quam morte mo-
riar? fateor, si vitam meam attendo, aliam mihi
mortem polliceri non possum, nisi infelicem;
vixi enim cum impiis, quid mirum, si & more-
rer cum illis? Sed tua Bonitas, ô DEUS, me con-
solatur, & erigit; tu spes mea & refugium meum
in die tribulationis meæ; in te confido, non ti-
mebo, quid faciat mihi dæmon. Protestor con-
tra omnes tentationes in morte occursuras; jam
pro momento illo elicio actus virtutum neces-
sarios: credo in te, ô æterna veritas! Spero in
te, ô infinita clementia! Amo te, ô immensa
bonitas! Malo mori, quam te offendere! De-
testor, & abominor omnem offensam Divinæ
Majestatis tuæ à me admissam; paratus etiam
cruore meo redimere tempus, quo tibi DEO
meo non servivi. In manus tuas, Domine, com-
mendo Spiritum meum!

Proposita. Vitam meam sic instituem, uti mo-
riens instituisse optabo; fugiam ea, quæ terrori
mihi esse possunt, amplectar verò illa, quæ con-
solari valent. 1. Tempus, cujus neglecti me-
mori-

moriam adeò acerbam esse audivi morientibus, bene impendam, vacando aut studiis aut pietati.

2. Occasiones bene vivendi, orandi, studendi, me mortificandi non negligam. 3. Peccatum, quod me unum angere poterit, omni studio declinabo, præcipuè hoc, in quod frequentius labi soleo. 4. Admissa à me peccata sollicitè & rite paratus confitebor omnia; & ad ea expianda singulari studio incumbam in quotidianas mei victorias; licet hæ mihi acerbæ sint futuræ ab initio. 5. Nullum verbo, factove scandalizabo, ne aliena peccata me morientem conturbent. 6. Dæmoni ne in minimo quidem deinceps obediam, sed DEO, qui unus mihi succurrere in hora suprema potest. 7. B. Virginem morientium Patronam, nec non Sanctos alios sæpe invocabo pro felici morte. 8. Sæpe cogitabo: quid optarem egisse, si jam moriendum esset, aut quid fugisse? & illud agam vel fugiam.

Petitio. Tu, Domine Jesu, pro salute mea mortue, da efficacem gratiam ea, quæ te advivante jam feci, proposita implendi; ne hoc ipsum aliquando me terreat, quòd agnoverim viam veritatis, nec tamen secutus fuerim.

Ad SS. Trinitatem. Pater de Cœlis DEUS, miserere mei, & à mala morte libera me! Filius Redemptor mundi DEUS, miserere mei, & à mala morte libera me! A subitanea & improvisa morte, Libera me Domine! A morte infelici in statu peccati, Libera me Domine! Per Passionem & Mortem Jesu Christi Salvatoris mei.

Lib-

Libera me Domine! Ut me in hora mortis confortes; ut contra insidias dæmonis defendas; ut in manus tuas animam meam suscipias, Te rogo, exaudi me! Miserere mei!

Ad B. Virginem. Sancta Maria Mater DEI ora pro me nunc & in hora mortis meæ! O potentissima morientium Patrona, sub tuum præsidium confugio! Non est auditum, quemquam à te derelictum. Ne deferas, ne derelinquas me in hora illa, è qua pendet æternitas mea! *Ave Maria &c.*

Ad Sanctos. Omnes Sancti, vos præcipuè, quibus sacra est dies illa, quæ mihi viventi ultima erit, assistite mihi in hora mortis meæ! Tu Angele DEI, qui Custos es mei, me tibi commissum pietate superna, in illa hora custodi, rege & governa! S. Archangele Michaël defende me in prælio, ut non peream in tremendo iudicio! *Recita Litanias de omnibus Sanctis.*

Consideratio VII.

De Consequentibus Mortem Hominis.

Recitatâ oratione consuetâ, imaginare tibi hîc quidem Corpus mortui exanime, debile, deforme, ad sepulchrum delatum, humi defossam: ibi verò Animam coram tribunali divino comparentem. Roga gratiam agnoscendi ea, quæ circa Corpus & Animam mortui eveniunt, ut exinde ad majorem Animæ curam movearis.

Pars